

Medlemsblad för
Sörmlands Idrottshistoriska
Sällskap
Nr.2 - 2021

SÖRMLÄNSKA IDROTTSMINNEN

Rapport från årsmötet

OS i Berlin 1936

Spanska sjukan

Maratontabellen i fotboll

Hockeymålvakter, Gång

Redaktören har ordet

Tord Juszcak

Vid årsmötet, som ändå gick att arrangera i maj, omvaldes ordföranden Anders Krafft från Torshälla och han gör sitt sjunde år som ansvarig för den Sörmländska Idrotts-historien. Annars var det i stort sett omval över hela linjen, vilket gör att det blir kontinuitet i arbetet. Ny i styrelsen som ordinarie ledamot invaldes dock Peter Lindqvist som efter flera år i Stockholm flyttat tillbaka till Eskilstuna. Peter har tidigare varit ordf. i IK Citys handboll och var en duktig målvakt.

Coronapandemin blev både värre och höll i betydligt längre än vad vi hade hoppats på. Det har varit svårt, för att inte säga omöjligt att presentera ett bra föreningsprogram, vilket vi i och för sig inte är ensamma om.

Men vi har haft svåra pandemier tidigare. Långt tillbaks härjade "Pesten" och "Digerdöden". Och det är bara hundra år sedan som "Spanska Sjukan" höll världen i ett järngrepp och det direkt efter det fruktansvärda första världskriget. Då var hela västvärlden i brand. Men Olympiska spel skulle det ändå bli. 1920 fick Antwerpen i Belgien vara värdar för spelen. Du läser om händelsen i *Backspegeln*.

Mera OS. I Berlin 1936 fick Rikskansler Adolf Hitler en möjlighet att presentera nazismens ideologi. En möjlighet som han tog.

Hur skrev då den svenska pressen om spelen? *Backspegeln* har kommit över Journalisten *Glokar Wells* beskrivning av spelen. Den skrevs på hösten 1936, alltså nästan tre år innan andra världskriget bröt ut.

Texten måste alltså sättas in i sitt historiska sammanhang. Ingen kunde ju då ana vad som skulle komma. Vi presenterar ett utdrag ur boken om Berlin-OS.

Vi vill också uppmärksamma våra medlemmar på att det är exakt 100 år sedan som IFK Eskilstuna blev Svenska Mästare i fotboll. Finalsegern mot IK Sleipner från Norrköping med 2-1 daterar sig till den 16 oktober 1921. Vi har skrivit om matchen tidigare, men vill bara flagga för jubileet.

Gång, sporten med stora lokala framgångar kan du läsa om i tidningen, liksom berättelsen om en fotbollsmatch i Katrineholm redan 1910 så vi hoppas på att du får en trivsamt läsning. Och historien om Katrineholmstjejen Ulla Norrléen är intressant.

Vi jobbar också på att köra ett idrottscafé någonstans i länet under hösten med någon spännande sörmlänning som gäst. Kolla mailen och håll utkik på hemsidan.

Några medlemmar var också på Stockholms Stadion och följde den andra dagen av Finnkampen i friidrott den 5 sept. Där hade vi möjlighet att hylla våra duktiga olympier.

Nästa år, 2022 går den klassiska tävlingen i Helsingfors och redan nu är det klart att friidrottsförbundet ordnar en resa till tävlingarna. Då kanske vi har bättre tur än 2020 då tävlingarna kördes utan publik. Något att se fram mot.

**Din trycksaksleverantör
för alla behov av TRYCK och REKLAM**

Kontorstrycksaker • Broschyrer • Foldrar • Blad
Reklamtryck • Mappar • Pärmar • Böcker
Storformat • Spiralbindning
Vigselprogram och mycket mer

www.linderothstryckeri.se

linderoth
tryckeri

**115 år
i idrottens tjänst**

BESTSELLER
TEAM ROLL-UP LUX
Modell 60
Modell 85
Modell 100
Modell 120

Outdoor Bow Flag

Sörmlands Idrottshistoriska Sällskap

-SIHS-

Vid årsmötet på Plevnagården i Malmköping torsdagen den 27 maj avtackades revisorsersättaren och ordf. i valberedningen Lennart Nystedt, Torshälla med blommor. Lennart har varit med i SIHS styrelse i 25 år.

Årsmötet valde följande styrelse som efter konstituering ser ut som följer:

Ordf.	Anders Krafft , Bergius väg 9, 644 36 Torshälla. 070-6884900 , anders.krafft43@gmail.com
Vice ordf.	Jan-Erik Johansson , Östra Bergsgatan 24f, 611 34 Nyköping. 0155-211882, 070-2445848 kula.johansson@gmail.com
Kassör	Lena Siljebråt , Fanjunkarvägen 4, 632 36 Eskilstuna. 073-2297621, lena@siljebrat.se
Sekr.	Tord Juszcak , Strimlusevägen 2 633 63 Eskilstuna., 070-5307477, toczak47@gmail.com
Ledamot	Rolf Grubjer , Hjärnegatan 16, 632 20 Eskilstuna. 070-3325853. rolf.grubjer@hotmail.com Christer Hellqvist , Alphyddevägen 7, 171 51 Solna. 0709-420708, christer@hellqvistevent.se Peter Lindqvist , Köpmangatan 7 b, 633 56 Eskilstuna. 070-6519181. peterpeterlindqvist417@gmail.com
Ersättare	Lennart Wangenfors , Viala, 643 92 Vingåker. 0151-32057, 070-8560452, lennart.w.@linderosthstryckeri.se Eva Friedmann , Jupitervägen 17, 611 60 Nyköping 070-3952695, e.friedmann@telia.com Lennart Pettersson , Rademachergatan 2, 632 19 Eskilstuna. 070-5119971, lennart.pettson@gmail.com
Revisor	Kjell Carlsson , Sedelvägen 29. 633 52 Eskilstuna 016-141034, kjell.carlsson@telia.com
Ersättare	Bengt Fridell , Djulögatan 55b, 1104, 64131 Katrineholm. 070-8905763. gb.fridell@tele2.se
Valberedning	Kjell Pettersson , Bruksgårdsvägen 11, 641 95 Katrineholm, 0150-24277, 070-6236979. kjellonina@telia.com Gunnar Johansson , Sveavägen 67, 61162 Nyköping. 070-5411061, sivgunnar@comehem.se

Anders Krafft, omvald ordförande

OS-medaljer

Att delta i ett olympiskt spel, att få representera sitt land är det största en idrottare kan få uppleva. Kan det dessutom gå bra och få kliva upp på prispallen och få en medalj runt halsen, då känns det som den stora lyckan varit framme. Det är en prestation.

Men vi har två sörmlänningar som har varsitt OS-silver i sin ägo, men inte behövt kämpa speciellt hårt. Här är historien om dom.

Vid **London-OS 2012** blev Mattias Zachrisson, IF Guif uttagen som "reserv på hemmaplan," vilket betydde att han skulle vara beredd att ta sig till London med kort varsel. Och så skedde också. Sverige gick till OS-final, men Dalibor Doder, blev skadad i semifinalen och Zacke fick kasta sig på flyget till London för att spela finalen. Ombytt, uppvärmd och klar att spela satt han på bänken och där blev han kvar. Han fick inte spela en enda minut. Men, på prispallen återfanns han och fick ta emot ett OS-silver, Sverige förlorade nämligen finalen. Varje land fick 15 medaljer, Sverige hade tidigare bara anmält 14 spelare, så det fanns plats för en till. Och den tog Zacke. Undrar bara vad han ska säga till ev. barnbarn så småningom. "När farfar tog OS-silver..."

Det Svenska damlandslaget i fotboll kvalade in till **RIO-OS 2016** och även här togs det ut fyra "reserver på hemmaplan", varav Eskilstuna Uniteds målvakt Emilie Lundberg var den ena. Hon hade spelat 16 st. U-17, U-19 och U-23 matcher, men ingen A-landskamp. Förbundet beslutade dock att ta med reserverna till RIO. Det ansågs nämligen vara för långt och krångligt med jetleg, lång flygtid och annat att ta sig till RIO med kort varsel och dessutom kunna prestera på fotbollsplanen. Reserverna bodde i RIO på samma hotell och tränade med laget, men var inte inskrivna i truppen, så vid matcherna var det bara att sätta sig på läktaren. En ganska så skön tillvaro alltså. Sverige gick ju till OS-final och det slutade med ett silver.

Men när det var dags för prisutdelning kom överraskningen. Även de fyra reserverna fick varsitt OS-silver. Vilket givetvis också gällde guld- och bronsmedaljörerna. – *Vi fick inte vara med på prispallen, utan stå en bit därifrån, men ändå inne på arenan*, berättar Emilie som stolt visar upp sitt OS-silver som var en ordentlig blaffa på nästan ett halvt kilo.

Maratontabellen i Allsvenskan i fotboll

Allsvenskan i fotboll startade hösten 1924 och till i dag har 66 föreningar spelat i den högsta serien i kamp om Von Rosens pokal och senare Lennart Johanssons pokal. Den första omgången spelades sönd. 1 augusti och i matchen mellan IFK Eskilstuna och IK Sleipner gjordes allsvenskans första mål då gästerna tog ledningen med 1-0.

Göteborg dominerade serien och tog de tre första platserna. GAIS vann före IFK Göteborg och Örgryte IS./se bild/ IFK Eskilstuna kom på nionde plats och Västerås IK och Hammarby IF åkte ur.

Maratontabellen toppas av **Malmö FF** som spelat 85 säsonger och fått ihop 3 637 poäng./se bild/ På andra plats finns **IFK Göteborg** med 88 säsonger och 3 512 inspelade poäng.

Som trea hittar vi **AIK** med hela 92 säsonger och 3 458 poäng.

Deltagande lag premiäråret 1924-25 var IFK Malmö, Landskrona BOIS, Helsingborgs IF, Örgryte IS, GAIS, IFK Göteborg, IK Sleipner, IFK Norrköping, AIK, Hammarby IF, IFK Eskilstuna, Västerås IK.

Fem sörmländska lag har spelat allsvensk fotboll genom åren.

IFK Eskilstuna hittar vi på plats 26 i maratontabellen med 14 år i högsta serien och 317 poäng.

Syrianska FF från Södertälje har gjort tre säsonger med den första 2011. Totalt har det blivit 76 poäng. **AFC Eskilstuna** debuterade 2017 och har spelat två år med 40 inspelade poäng. **Assyriska FF**, också från Södertälje var uppe 2005 och fick ihop 14 poäng. **IK City** från Eskilstuna spelade i högsta serien 1925-26, men vann bara en match och det var mot "storebror" IFK Eskilstuna. City finns på näst sista plats, 65:e med sju inspelade poäng.

85 allsvenska säsonger för "di ljusblå"

Ett fotbollsminne 1910 i Katrineholm

Heimer Westberg var en försvarsklippa under de första åren efter Katrineholms AIK's bildande 1914. Men han var aktiv i fotboll även dessförinnan. Här beskriver han en match på den tiden då inga serier fanns. Artikeln finns i KAIKs julnummer 2020.

En solig vårmorgon 1910 samlades ett gäng s.k. fotbollsspelare vid Katrineholms Järnvägsstation för avresa till Simonstorp och vidare till Rejmyre. Bland deltagarna fanns undertecknad och Stephan Kling. Han var banktjänsteman i Katrineholm, men spelade fotboll i IFK Norrköpings A-lag och var den enda fotbollsspelaren med fotbollskultur.

Från Simonstorps järnvägsstation gick resan vidare till Rejmyre i två "vurstar", varje vagn rymmande sex personer och förspända med två eldiga "pruttkameler". Någon plats för supportrar fanns alltså inte, varför vi kom att sakna hejklack. Det var innan bussar hade slagit igenom, varför själva resan tog sex timmar tur o retur och var och en betalade resan själv.

Själva matchen spelades på ett lagom stort gärde, med en stadig gårdsgård strax bakom ena målet. Planen var i alla fall, med tanke på vår egen, riktigt skaplig. Matchen karaktäriseras av, från vår sida, med ett ständigt passande till vår center Kling som allt skulle bestyra. Så småningom spred sig ryktet bland publiken att denne vår center var inlånad från Norrköpings-Kamraterna.

Dock får jag påstå, att publiken även uppskattade våra förtjänster. Undertecknad, som spelade högerback fick applåder flera gånger för långa och höga sparkar.

Jag lyckades vid något tillfälle sparka bollen över hela planen mot motståndarnas mål. (Lite medvind var det nog)

Matchen slutade med att vi vann med 1-0. Målet inspelat av vår lånade Kling. Målet var ett stenhårt skott så i gårdsgården bakom blev det ett stort håll. Nät saknades.

Efter matchen slut med omklädsel utomhus skulle jag besöka en morbror och moster, boende i Rejmyre, med förhoppning att bli bjuden på ett bättre skrovmål eller åtminstone kaffe med mycket dopp. Dom medhavda smörgåsarna hade nämligen gått åt. Men tyvärr hade jag inte spekulerat över hur mycket ett lån av en riktig fotbollsspelare kan betyda. I stället för kära släktens glädjestrålade mottagande möttes jag av från hjärtat kommande ord.

-Ni har allri vunnit om ni inte ha lånt Kling, så det är lika bra att du åker hem igen.

Alla hälsningar från dem därhemma var resultatlösa, varför inte annat återstod än hemresan med en tom och knorrande mage.

Heimer Westerberg

ULLA NORRLÉEN ADOLFSSON (1921-2011)

– bäst i landet men för ung

Ulla Norrléen som blev svensk rekordist i höjdhopps 1938.

Denna intressanta kvinna dök upp i samband med mina efterforskningar om tandläkar-kollegor som även varit framstående idrottsmän. Tyvärr är det få kvinnliga kollegor från förr som ägnade sig åt kvalificerad idrott och därför blev jag intresserad då jag läste hennes dödsruna som var införd i lokalpressen 2011 då hon avlidit 90 år gammal. Hon var utbildad tandsköterska och hade sina rötter i Katrineholm.

Ulla Norrléen föddes i Katrineholm 1921. Hennes intresse för friidrott väcktes då hon i folkskolans sjätte klass blev uttagen att delta i en trekampstävling mellan Katrineholms tre folkskolor. Grenarna var sextio meter, längdhopp och kast med liten boll. Intresset var väckt och hon värvades till Katrineholms AIK. De kommande åren deltog hon i många interna tävlingar, distriktsmästerskap och klubbmatcher mot andra föreningar.

Under tre år deltog hon i Skolungdomens hösttävlingar på Stockholms Stadion. Dessa tävlingar fick en banbrytande betydelse för kvinnlig idrott. Redan 1913, tävlingarnas andra år, infördes löpning 60 meter och längdhopp för flickor. Året därpå tillkom höjdhopps, och efterhand fler grenar.

Ulla Norrléens resultat på Skolungdomens 1936, som 15-åring, var 140 cm i höjd (3:a) och vinst i längdhoppet på 5,15 meter. Året efter som 16-åring blev hon två i höjd på 145 cm och vinst i längdhoppet på 5,27 meter. Sista gången hon

deltog, som 17-åring 1938, blev det ånyo en andraplats i höjd på 148 cm och vinst i längdhoppet på 5,18 meter. Dessutom blev hon trea i slungboll på 37,55 meter. Slungbollen vanns av den blivande giganten Majken Åberg. Ulla Norrléen tävlade detta år för Norrköpings läroverk (fanns ej i Katrineholm) och avgjorde stafetten till Norrköpings fördel genom en elegant spurt på sista sträckan.

Ulla Norrléen var mycket allround och i damernas DM 1938 vann hon höjd och längd, 3:a i slungboll, 4:a i längdhopp utan ansats. Hon tävlade även i höjdhopps utan ansats, diskus, häcklöpning, samt stafett i andra sammanhang.

1938 deltog Ulla även i en uttagningstävling i Norrköping inför EM i Wien i september. Hon hoppade 5,14 meter i längd och blev ej uttagen. Innan tävlingen lär hon ha gjort ett provhopp på ca 5,60 meter.

Uttagningarna till EM i Wien, sept. 1938. Ulla till höger i andra raden.

1939 deltog Ulla i damernas SM i Hälsingborg i augusti. Hon återvände till Katrineholm med två guldmedaljer, samt ett svenskt rekord. Längdhoppet innebar nytt personligt rekord på 5,31 meter och höjdhoppet likaledes på 1,56 meter (svenskt rekord). Detta var bara ca 10 år efter de första kvinnliga Svenska Mästerskapen i friidrott (Gävle 1928).

Följande år kunde Ulla inte ställa upp på SM pga. en svårartad fotskada. En spricka i ena vristen omöjliggjorde all träning och tävling på höstkanten.

1941 tävlade Ulla på DM i Katrineholm i augusti. Hon vann längd (4,73 meter), höjdhopp (140 cm), samt blev tvåa på 80 meter (11,1 sekunder). Resultaten var ju måttliga jämfört med resultaten 1939. I övrigt tävlade hon sparsamt.

I augusti 1942 gjorde Ulla en satsning på SM i Norrköping i augusti och blev trea i höjd på 145 cm.

Efter tredjeplatsen på SM i höjd 1942 tävlade hon sporadiskt och sannolikt var dubbelsegern i höjd (135 cm) och längd (4,71 meter) på Södermanlands DM för damer, 1944, det sista hon gjorde.

1942 flyttade hon som nybliven tandsköterska från Katrineholm till Stockholm, men fortsatte att tävla för Katrineholms AIK. Väl i Stockholm gick hon med i Göta och tänkte troligtvis försöka kombinera idrott och arbete, vilket visade sig svårt då arbetet som tandsköterska ofta pågick sent på kvällarna. Hon anslöt sig till Idla-flickorna och höll på med gymnastik och spelade också golf.

Ulla Norrlén gifte sig 1954 (Adolfsson) och fick två döttrar. Hon gick ur tiden 2011 i Stockholm. Det finns inga bilder bevarade från Ullas aktiva tid som idrottare. Inte heller finns SM-medaljerna kvar.

Avslutningsvis lär Torsten Tegnér ha varit helt lyrisk över denna *"lilla stark-nätta flicka med pärlemorfina små gäddtänder och som har sådan glansfull stil när hon hoppar"*.

John-Erik Nyman

Källor:

Katrineholms-Kuriren 1930-talet och en bit in på 1940-talet
KAIK's skrifter och artiklar i KK av Roger Jonsson
Material från Svenska Skolidrottsförbundet
Upplysningar från döttrarna Maria och Anna-Karin Adolfsson

Första världskriget 1914-1918

Spanska sjukan 1918-1919

Det blev inget Fotbolls-EM 2020, inte heller något OS i Tokyo. Coronapandemin ruskade om hela världen. Den lilla idrott som fanns kvar fick göra upp inför tomma läktare. Coronapandemin var tuff. Men vi har ju haft pandemier tidigare. Och krig och elände.

Första världskriget avslutades 1918 och Europa var söndertrasat och ekonomiskt nedkört. Hela 10 miljoner soldater och 7 miljoner civila hade fått sätta livet till och då slog "Spanska sjukan" till.

Någonstans kring 500 miljoner människor smittades och mellan 40-50 miljoner människor avled. Pandemin slog hårt och drabbade främst män i åldern 20-40 år, relativt unga starka män vilket borde ha påverkat dåtidens idrott på ett förödande sätt. Och det kanske det gjorde. Men det var inget som ledde till stora tidningsrubriker eller påverkade tävlandet på något avgörande sätt.

Det är visserligen 100 år sedan, men sätt det i relation till den enorma mediabevakning vi upplevt vid Coronapandemin.

I Sverige beräknas drygt 40 000 människor ha avlidit i "spanska sjukan." Den mest uppmärksammade var kung Gustav V:a yngste son, prins Erik

Trots namnet anses numera "spanska sjukan" haft sitt ursprung i USA. I Stanley-Cup finalen i hockey 1919 fick matchserien avbrytas då endast tre spelare i Montreal Canadiens var i speldugligt skick. Laget drabbades hårt av "spanska sjukan."

Karl Örsan på Riksidrottsmuséet har gjort en snabbundersökning genom att gå igenom Riksidrottsförbundets årsberättelser runt den aktuella tiden. Dessutom har han genomsökt tidningen *Idrottsbladet* under samma årgångar. Om "spanska sjukan" hittade han i det närmaste ingenting. –*Det är förvånande och anmärkningsvärt hur lite det uppmärksammades*, säger Karl Örsan.

Att "spanska sjukan" inte diskuterades mer kan i våra dagar ses som lite konstigt. Pandemin skördade ändå fler offer än världskriget. Författaren Chatrine Arnold skrev –*Det mest typiska kring "spanska sjukan" var den rådande tystnadskulturen. Folk ville inte prata om den. Världen var fortfarande upp och ner och det fanns annat som ansågs viktigare. Världskriget hade satt djupa spår. För män var "spanska sjukan" inte något heroiskt sätt att dö på.*

Vilket kan vara en förklaring till tystnaden. De olympiska spelen 1916 – mitt under kriget blev förstas inställda, men 1920 i Antwerpen i Belgien skulle det tävlas igen. Frågorna var många. Skulle en till stora delar förstörd stad kunna anordna ett fullvärdigt OS med så kort förberedelsestid? På Belgiska gator protesterades det. Tyska trupper hade löpt amok i Belgien, vilket satt djupa spår hos befolkningen.

Men för IOK och Baron de Coubertin var den olympiska fyraårscykeln viktig. Så att flytta på spelen var aldrig aktuellt. Paris hade erbjudits spelen men tackade nej. Då fick Antwerpen förfrågan. Så spel blev det. Tyskland, Österrike-Ungern, Bulgarien och Turkiet bjöds aldrig in och det nybildade Sovjetunionen avstod. Det blev 29 nationer som kom att vara med.

OS inleddes med vintertävlingar den 20 april. Något speciellt vinter-OS fanns ännu inte. Det var ishockey och konståkning som inledde spelen. Det fanns en konstfrusen ishall redan 1920. /se bild/ Mitt i sommaren arrangerades segling och skytte och den officiella OS-invigningen skedde den 14 augusti.

Fortfarande var damerna satta på undantag. Bara två grenar var öppna för kvinnor, konståkning och tennis. Spelen avslutades med ryttartävlingarna den 12 sept.

Det gick bra för de svenska deltagarna. Hela 64 medaljer blev det, varav 19 guld och vi blev näst bästa nation efter USA. Men Sverige hade ju varit förskonat från världskriget.

En av de svenska profilerna var Oscar Swahn./se bild/ Skytten med det stora skägget gjorde tre OS, i London 1908, i Stockholm 1912 och han avslutade sin karriär i Antwerpen 1920. Då var han 72 år och 280 dagar. Han sköt för övrigt hem medaljer i alla tre olympiaden i sin specialgren "Löpande Hjort." I Antwerpen debuterade också simmaren Arne Borg med som bäst en fjärdeplats. Elva sörmlänningar tävlade i Antwerpen och fick med sig fem medaljer, ett silver och fyra brons. /Se boken Sörmländska olympier/

Porträttet

Peter Feil

25 mars 1947 -28 febr. 2017

Peter växte upp i Eskilstuna och kom i unga år i kontakt med Eskilstuna SS, som han tävlade för under hela sin aktiva karriär. Tränaren Eino Nähri såg Peters talang och potential att bli en storsimmare.

Peter hade bra kroppskontroll, utmärkt vattenläge och var atletiskt byggd. Peter var dessutom mycket ambitiös och tränade hårt och resultaten kom snabbt. Peter sökte sig efter gymnasiet till USA och simmade några år för *Foothill College* i Kalifornien.

Han blev också under åren 1965 -1971 Svensk Mästare 12 gånger på de tuffa distanserna 200 meter fjärlil, 400 meter medley och på 1 500 meter fritt. Vid EM i Utrecht 1966 blev Peter fyra och slog Europarekordet på 200 fjärlil, som kom att bli hans paradgren. Vid OS i Mexico två år senare blev det en femteplats i en stenhård final.

Han vann också många segrar i internationella galor med svenska rekord i massor. En seger i Vansbrosimningen blev det också. Peter var fysiskt och mentalt stark och var utrustad med en ordentlig vinnarskalle. Efter avslutad simkarriär började Peter studera på GIH 1972. Här träffade han sin blivande livskamrat Eva, som gick samma utbildning.

Efter avslutade studier flyttade paret till Evas hemstad Skellefteå, där väntade jobb och här föddes parets döttrar. När Eva påbörjade sin

läkarutbildning flyttade de till Uppsala och Peter jobbade då som siminstruktör i Uppsala Simsällskap. Därefter gick flyttlasset tillbaka till Skellefteå där Peter kom att jobba hela sitt yrkessamma liv som idrottslärare. Peter och familjen var också mycket aktiva inom orienteringssporten med start både i Femdagars och Tiomilaorienteringen. Men han deltog också i Stockholm Maraton och åkte Vasaloppet. På senare tid blev det också curling och golf.

Den egna familjen betydde oerhört mycket, och Peter som var en starkt engagerad pappa och morfar deltog i barnens och de fem barnbarnens aktiviteter och utveckling.

2015-16 deltog Peter i Masters-SM i klassen 65+ och såg fram mot att få göra en start i 70+ år 2017 då tävlingarna skulle avgöras i gamla hemstaden Eskilstuna. Närmare bestämt den 24-26 mars. Men det blev inte så. Den 25 mars skulle han fylla 70 år och var alltså kvalificerad att få delta. Men Peter avled den 28 februari i sviterna efter en hjärt-operation.

Det svenska gånglandslaget i Finnkampen 20019

Gång är en friidrottsgren som ingår i både OS och VM. Herrarna tävlar över 20 km. och 50 km. och damerna går 20 km.

För att kontrollera att gångaren inte springer utan går, finns det flera domare ute efter banan som granskar de tävlande. Då kan det bli en varning och även en diskning, vilket är ganska vanligt i de flesta tävlingarna.

Gång kom med vid de olympiska spelen redan 1908 i London. För damerna introducerades 10 km. vid OS 1992 i Barcelona, men ersattes med 20 km. from. 2000 i Sidney-OS.

Till skillnad mot många andra friidrottsgrenar har gångsporten inte varit kopplad till någon enskild nation eller region. Gångare från såväl Europa som Central- och Sydamerika, Kina och Nya Zeeland har vunnit OS-guld.

Sverige har haft bra gångare genom åren. Den stora stjärnan var John Ljunggren /se bild/ som tävlade för Värnamo GK. Han deltog i fem OS, från London 1948 till och med Tokyo 1964. Det blev ett OS-guld, ett silver och ett brons, alla på distansen 50 km.

Men det finns också ett Sörmländskt OS-silver. Medaljen tog Bo Gustavsson, Enhörna IF i Los Angeles 1984. Från samma klubb kom Jan Staaf som var med 1988 och 1996, dock utan några större framgångar. Örjan Andersson, Södertälje IF var med redan 1968 i Mexico på både 20 och 50 km. men blev dock placerad vid bägge starterna.

Annars är den lokala gångsporten starkt förknippad med Siw Karlström, tidigare gift med den Mexikanske VM-medaljören i gång, Enrique Vera-Ybanez som tog ett VM-silver på 20 km. 1976. Paret fick fyra barn, alla blev landslagsgångare med lillebror Perseus som den store stjärnan. Han tog VM-brons 2019 och deltog i RIO-OS 2016 och i Tokyo 2021.

Siw gick sitt första SM redan som 13-åring och har fortsatt tävla sedan dess. Hon är också förbundskapten för gånglandslaget. Självp uppskattar hon att hon genom åren gått sju varv jorden runt .

Vid Finnkampen 2019 fanns hon med på startlinjen, fyllda 60 år. Helt unikt i idrottshistorien. Och hon slog dessutom världsrekordet i klassen 60+, och hon innehar sedan tidigare världsrekorden i klasserna 30+ , 40+ och 50+. Fyra världsrekord alltså, slå det. För övrigt tror jag att hon plockar rekordet i nästa klass också, 70+, även om det dröjer några år innan hon är där.

Mamma Siw kramar om sonen Perseus efter VM-bronset 2019.

Berlin-OS 1936

När Rikskansler Adolf Hitler öppnade de Olympiska Spelen i Berlin den 1 aug. 1936 sågs det med blandade känslor. Tyskland hade utsetts till arrangör redan 1931, i början av den nazistiska rörelsens etablering i landet. Hitler fick nu ett ypperligt tillfälle att sprida sin propaganda. Och den chansen tog han.

Det blev för övrigt ett nytt deltagarrekorde för de Olympiska spelen, 3 961 deltagare från 49 länder kom till start i 19 olika sporter med 128 grenar.

Hur beskrev då de svenska journalisterna spelen?
Hur mycket kritik fanns med om de hätska politiska och militära inslagen?

Den svenska sportjournalisten Glokar Well skrev i boken *"Olympiaden i Berlin 1936 i text och bild"* följande. Det var alltså tre år innan andra världskrigets utbrott.

Rikskansler Adolf Hitler "hedrade" spelen varje dag.

-Underbara, oförglömliga idrottsdagar, en folkfest av imponerande övermått som världen aldrig förr skådat. Det var den tyska Olympiaden 1936. Jag använder med flit beteckningen "den tyska olympiaden", trots att olympiska spelen såväl i sin

idé som i sin praktiska utformning äro opartisk internationella, var det dock denna gång det tyska som satte sin prägel på spelen. En festlig inramning genom den enorma och väl genomtänkta organisationsapparaten.

Alla tiders olympiska spels erfarenhet hade samlats och sovrats för att göra de tekniska arrangemangen fulländade och i det avseendet brast heller ingenting. Varje minsta liten detalj var perfekt. Stadion var som ett vetenskapligt laboratorium för mätning av prestationer och resultat. Allt som på något sätt kunde organiseras var organiserat. Inga möjligheter hade lämnats onyttjade för att få fram olympiska effekter.

Tyskland öppnade sin famn för hela världen med en gästfrihet utan gränser och gjorde sitt yttersta för att leva i enlighet med de olympiska idealen som predikades i både tal och skrift. Främlingarna mottogs med vänlighet och omsorg som ibland var rent rörande men ibland tröttande. Berlin var festsmyckat som ingen olympisk huvudstad tidigare och hela det tyska folket deltog med liv och lust i den olympiska festen.

För tävlingarna hade man ordnat tävlingsbanor, som var fulländade i sin tekniska utrustning. En sådan anläggning var Rikssportfältet med dess

sköna Stadion och arenor för simning, fotboll, ridning, handboll, tennis mm. Samt en underbar friluftsscen, allt detta utan motstycke i världen, ett modernt Olympia av gigantiska proportioner.

Tyngdpunkten för tävlingarna var helt naturligt Stadion – de Olympiska Spelens kärna utgörs av tävlingarna i friidrott. Under friidrottens vecka var Stadion, oavsett väder, fylld till sista plats. Det var entusiastisk och tacksam publik som eldade på deltagarna. I två veckor fick vi uppleva underbar idrott i en inramning av oförlikelig mäktighet. Det beräknades att vissa dagar var det över 250 000 personer som såg tävlingarna på de olika platserna i Berlin.

Världs- och Olympiska rekord föllo i mängder, vittnande om tävlingarnas höga kvalitet. Uppvisningar i gymnastik, folkfester och skådespel avlöste varandra, allt välregisserat och imponerande genom sina enorma mått. Det var en anhopning av evenemang i världsklass som aldrig skådats då man inte kunde vara på alla platser på en gång. Världs- och Olympiska rekord föllo i mängder, vittnande om tävlingarnas höga kvalitet. Uppvisningar i gymnastik, folkfester och skådespel avlöste varandra, allt välregisserat och imponerande genom sina enorma mått.

Olympiska spelen blevo en gigantisk triumf för tyskarna, genom dess grundliga organisation, deras vänliga omtanke om alla sina gäster. Det vara bara ett som saknades, den ständiga solen och det kaliforniska klimatet som vi fick njuta av i Los

Den svenska truppen vid invigningen 1 aug -36.

Angeles fyra år tidigare. Den vackra färgklangen vid Stilla Havets kust lyste aldrig över det gråa Berlin, trots alla festdekorationer. Trots detta har det aldrig förekommit en mer lysande idrottsfest än Berlinspelen. Dessa kan omöjligt kunna överträffas annat än i oväsentliga detaljer.

Den olympiska idén håller dock på att fuskas bort och spelen befinner sig allvarligt på glid mot sitt förfall. Ju mer lysande och praktfulla de äro, ju säkrare går det utför, ty bländverket hindrar folk att se vad som verkligen håller på att ske, tills det en vacker dag är försent. I den riktning som Olympiska spelen nu utvecklas utgör de en direkt fara för den idé som de ursprungligen byggde på, nämligen ren amatörsport. Olympiska spel äro ej i första rummet en idrottslig kraftmätning i dag, utan ett statligt och nationellt intresse, som bara känner ett mål, seger till varje pris. På det olympiska programmet finns det inte längre plats för Baron de Coubertins ord "huvudsaken är ej att segra, utan att delta." Situationen i dag börjar i oroväckande grad likna densamma, som ledde till de antika Olympiska Spelens fördärv och förintelse.

Så skrev alltså den svenske sportjournalisten Glokar Well senhösten 1936, när han sammanfattade de olympiska spelen i Berlin. Vi får se det som ett tidsdokument.

Sverige deltog med 150 aktiva som erövrade 20 medaljer, varav sex guld. Sörmland bidrog med sex atleter som plockade hem två bronsmedaljer. (Segling och boxning)

Olympiastadion

Maratonloppet passerade bland annat "Brandenburger Tor"

De tyska medaljörerna gjorde alla Hitlerhälsningen.

Hockeymålvakter

Att små klubbar får fram stora stjärnor händer då och då. Att få fram två stycken samtidigt är inte lika vanligt. Men det har Åkers IF lyckats med.

Båda Tre Kronors hockeymålvakter vid OS i Squaw Valley 1960 kom från Åkers IF.

Bengt Lindqvist, "Pliggen" kallad, var född 21 april 1934 i Mariefred och Kjell Svensson 10 sept. 1938 i Åkers Styrkebruk. Lindqvist spelade med Åkers IF 1953-54 i Allsvenskan. Laget åkte ur, men Pliggen blev kvar i Åker till 1957 då han värvades till Malmö FF där han spelade fram till 1961.

Kjell Svensson värvades från Åker till Södertälje SK och var andremålvakt bakom legendaren Tord Flodqvist, 1959 tröttnade han på att vara reserv och värvades till Taberg i Småland. Ett Taberg som efter en del sammanslagningar så småningom blev en del av HV -71.

Tre Kronors ledning var inte nöjda med målvakterna som testades efter Flodqvist och till OS 1960 togs de båda Åkersspelarna ut, trots att de spelade i division 2. – *Vi två ansågs vara Sveriges bästa målvakter då*, berättar Bengt Lindqvist 60 år senare.

Nu blev det ingen större framgång för Tre Kronor, det blev en femteplats i turneringen. Det fanns dock förhoppningar om ett brons, Kanada och Sovjet ansågs vara för bra. Men det räckte inte till brons. De båda Åkersspelarna delade på målvaktsjobbet under turneringen.

Efter OS -60 spelade Kjell för AIK under två år och sedan för Södertälje SK och han etablerade sig som Sveriges förstemålvakt under många år med VM-guld 1962 och OS-silver i Innsbruck 1964. Totalt blev det 148 landskamper. Han avslutade sin aktiva karriär 1970 och fortsatte som tränare och var förbundskapten för Tre Kronor 1973-74 för att återvända till SSK som tränare. Civilt jobbade han på lastbilstillverkaren Scania i Södertälje.

Efter OS 1960 värvades Bengt Lindqvist till Forshaga i Värmland, som redan hade plockat in Nisse Nilsson och Ulf Sterner. Det blev dock inga fler landskamper för "Pliggen" efter OS, totalt vaktade han kassen 21 gånger efter debuten 1959. – *Man räckte inte till längre. Det kom ju nya yngre målvakter med bland andra "Klimpen" Häggroth i spetsen*, sa Bengt.

Efter tre säsonger och 104 matcher i Forshaga beslutade "Pliggen" sig för att lägga av helt och flyttade därefter till Strängnäs och jobbade som vårdare på Kriminalvårdsanstalten Bondängen i Mariefred. Där jobbade han i 24 år fram till sin pension.

Men fakta kvarstår, Åkers IF producerade två OS-målvakter i hockey till samma spel. Det är inte bara stort-det är unikt.

Sörmland

Barnidrott ska byggas på lek & glädje

